

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula	Kiadó laptulajdonos: László József.	Egyesszám ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Helyben: Negyedévre	3 korona.			
Egészévre	12 "			
Vidékire Negyedévre	5 "			
Egészévre	20 "			

ROSTA.

A miniszterelnök több ízben hangoztatta, hogy a döntő ítéletet a nagy perben a nemzetre kívánja bízni. Ebből világos, hogy új választások lesznek: a mit a Szabadság már számtalanszor megirt. Ez azonban egyáltalán nem jelenti azt, hogy Tisza István téli választásokat akar.

Sőt éppen ellenkezőleg, a miniszterelnök szándéka az, hogy tavasszal, a jövő 1905. év elején kerüljön a nemzet színe elé a parlamenti viszálykodás kérdése.

Igen ám, de Magyarországon már évek óta úgy módosították az ismert régi közmondást, hogy: miniszterelnök szándékát az ellenzék bírja! Az ellenzék pedig már eleve feni a kését, hogy de hiszen így-ugy, a ki teremtette! abban a gyönyörű parlamenti épületben többé ugyan nem dolgozik senki. Ennélfogva hiába való lehet minden jó szándék, az ellenzéki akarat a téli választásokat erőszakolja.

Ha csak az új házszabályok alapján 4-5 nap alatt el nem intézik a Házban a fontos ügyeket, meg nem szavazzák a költészetet és akkor azután királyi kéziratral újra el nem napolják az országgyűlést. Ily módon talán mégis csak áprilisban lesznek az új választások.

Most van csak igazán országgyűlés!

Az egész ország országgyűlést játszik. Négyszáznál több kerületben egyszerre folyik a vita, az ellenvélemények hangoztatása. Vármegyék, városok közgyűlései, törvényhatóságok, testületek, pártkörök, sőt még egyes hazafiak is megnyilatkoznak és ilyenformán kialakul a nagy közvélemény.

Érdekes megfigyelni ennek az ősi országgyűléseinknek a Rákos mezején lefolyt nagy nemzeti jeleneteknél is imponálóbb országos vélemény-nyilvánításnak a hullámzását. Itt nem használ sem az erőszak, sem a demagógia. A józan magyar elméket nem lehet megtéveszteni, se kolompok rázásával egy nyájba terelni. Itél a magyar ember a maga eszével. És ezt aztán még a legelkeseredettebb ellenzéki hazafi is respektálni tartozik. Mert végre is azt csak nem lehet kívánni, hogy a nemzeti közvélemény országos megnyilatkozásában se legyen döntő a többség.

Aki mostanában a politikai körökkel sűrűbben érintkezett és hallhatta a fővárosi közvélemény hangjait: rendkívül érdekes jelenséget figyelhetett meg. Azt ugyanis, hogy a lázas napokban mindenütt számtalanszor vetették fel a kérdést: mit szól ehhez Debrecen?

És ez nem tuzás. Mondhatom, hogy szabadelvű és ellezéki körökben, utcán, gyülekezeteken, nyilvános helyeken napok óta egyre gyakrabban ismétlődik ez a kérdés. Kétségtelen, hogy az ország szeme első sorban a városok felé fordul. És a vidék nagy városai közt első helyen Debrecenre irányul a közfigyelem. Mindenki Debrecen szavát szeretné hallani.

Debrecen ez idő szerint tudvalevőleg tulnyomó részben ellenzéki. És Debrecen ez idő szerint mégis mélyen hallgat.

Vajjon nem mond-e ez többet akár-mily ékesen szóló beszédnél?

Az éhes ország.

Boldog ország ez a mi szép hazánk. Mi ráérünk a veszekedésre, a mikor egész Európa lázban ég körülöttünk. A gazdag Angliában és a kopár sziklaországban Montenegróban, a békében fejlődő Németországban és a háboruban megtépázott Oroszországban, mindenfelé, a hova tekintünk, a kenyérért folyik a harc.

Hatalmas államok gondja ma nem egyéb, mint népének gazdasági jóléte. A versengés Európaszerte folyik ideges erőfeszítéssel. A ki bírja, az marja. A gyengébb elbukik, tönkremegy. Az erősebb szab törvényt a gyengébbnek. Ezért áll ma minden államban a gazdasági kérdés előtérben. Erősíteni kell az ipart, fel kell emelni a terhei alatt roskadó mezőgazdát, támogatni kell a kereskedelmet. Erőt kell képviselnie a nemzet gazdasági életének, hogy az érdekeit védelmező kormány és törvényhozás akarata teljes súlylyal essék a mérlegbe. Mert a melyik nemzet akarata nem billenti a maga javára az európai gazdasági versengés mérlegét, az milliókra menő kárral fizet gazdasági erőinek elhanyagolásáért.

Most is nagy szüksége van az országnak arra, hogy a szomszédai előtt

tekintélye legyen. A magyar kormány teljes erővel védelmezi gazdáink érdekét a Németországgal folyó vámtárgyalásokban. Hogy azonban ez a védelem sikeres legyen, arra szükséges, hogy a kormány mögött olyan törvényhozás álljon, a mely a nemzet akaratának érvényt is tud szerezni mindenivel szemben. Ezt érzi az ország közvéleménye. És épen ennek a köztudatban élő belátásnak tulajdoníthatjuk, hogy a nemzet jobbik eszén semmiféle ellenzéki népbolondítás nem jár tul.

A miket itt elmondtunk, mindaz csak egy példa a sok közül. Ha csak arról lenne szó, hogy az ország milliókat veszít el a nemzetközi gazdasági versengésben lelketlen obstrukciós vitézek garázdálkodása miatt, megeshetnék, hogy a nép milliói csak későn vennék észre a veszedelmet. Látnák, hogy itt és amott sorra megy tönkre a gazda, az iparos, a kereskedő. De mire az okát világosan értené meg az egyszerű ember, a ki vámpolitikáról és európai versenyről nem tud, már késő is lenne. Sajnos azonban, hogy a veszedelmek csapatostul keresik fel ezt az országot. Ezuttal hamar ábrándulnánk ki abból, hogy mi magyarok ráérünk az örökös politikai marakodásra, a szájaszkodó semmittevésre, míg körülöttünk az egész világ dolgozik, fejlődik, gazdagodik. Szomorú ébredés lenne az! Be kell látnunk, még nem késő a megtérés, hogy ennek az országnak is dolgoznia kell! Véget kell vetni az évek óta uralkodó hazudozásnak! ki kell rugni a közélet piacáról azokat a szájhősöket, a kik ezt a nemzetet ámitásaikkal igyekeztek ebbe az öngyilkos tétlenségbe ringatni! Vágjuk a képükbe, hogy ez a nemzet ráunt a bilincsekre, a melyek munkaerejét lekötik. Az ország a törvényhozástól, a kormánytól és az egész társadalomtól munkát követel. Le járt a kora annak a hazugságnak, hogy a magyar nemzetnek csak veszekednie, léha kapaszkodók fecsegését hallgatnia kell, akár ha éhen hal is bele. Kezdjük belátni, hogy mi sem vagyunk az a boldog ország, a melynek a sült galamb

Sirolin

A legkiválóbb tanárck és orvosoktól mint hathatós szer-
hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhu-
rut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.
Emeliazétvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga jó
izomlalt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-árakban 4-5 kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg
alantú céggel legyenellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

repül a szájába. Vagy dolgozunk, vagy elpusztulunk!

Elérkezett tehát a nagy seprűzés ideje. A nemzet dolgozni akar, kormánya és törvényhozásának többsége pedig bátran, erős kézzel lóditja félre az akadályokat a nemzeti akarat útjából. A közvélemény teljes erejével támogatja a hazafias törekvést. A küzdelem még nem ért véget az első nyert esztával. Sőt az sem jelenti a kérdés teljes megoldását, ha a december kilencedike körül újra egybeülő képviselőház megszavazza az indemnitit. Az ideiglenesen szigorított Házzabályok ezt mindenestre biztosítják. De még azután és esetleg teljes féktelenséggel áll ellent a parlamenti rend ellen összeesküvők csapatja. Ezt az összeesküvést kell letörni, porrá zuzni. *A lázadók vagy meghódnak a nemzeti akarat előtt, vagy el kell sepreni az utból.*

A küzdelem a parlamentben fog lefolyni. A sorsa azonban már eldőlt. Az ország döntötte el, a mikor magától minden izgatást elutasított. *A közvélemény erejének kell most az alkotmányos rend teljes győzelmét színtetnie. Mert ebben az országban a rendet, a parlamentarizmus tisztaságát, a nemzeti akarat uralmát a legrövidebb idő alatt kell megteremteni!* Minden perc helyrehozhatlan károkat zudit a nyakunkba. Az államháztartás rendjét a mult obstrukció által felidézett ex-lex állapot idején is csak mesterséges eszközökkel lehetett fenntartani. Már Széll Kálmán miniszterelnököt biztatták az ex-lex idején, hogy a tisztviselői fizetések megszüntetésével gyakoroljon nyomást az obstrukcióra. Széllnek azonban erre a rendszabályra nem volt szüksége, mert az állami kiadások fedezésére bőséges pénztári készletek álltak a kormány rendelkezésére. Nem is volt az akkori ex-lexnek más pénzügyi következménye, mint egy ötvenmillió adóhátralék.

Hogy állunk ma, ha az ex-lex újra az országra szakad? Mindenekelőtt nincsenek ma a pénzügyminiszternek bő pénztári készletei. A tisztviselőket, a katonaságot, az állam adóságait mégis kell fizetni, ha az ország nem akarja a boltot becsukni. *Másra azután nem jut egy rézgaras sem!* Éhen pusztul el az ország!

Tudjuk, hogy százmillió összegeket a kormány a jövő évben is fog az országban forgalomba hozni. Ezt a célt szolgálja a *beruházásokról szóló törvény*. Ha nincs beruházás, kenyér nélkül marad a tétlenségére kárhóztatott vállalkozó, az iparos, s munkásnép százezrei. *Pedig a beruházási törvény írott betű marad a jövő évre, ha a parlamentben nem áll helyre a rend.* Nem épül akkor vasút, országút, csatorna, vicinális, középület. Koplalhat a sok magyar, a ki már jobb idöket remélt a gazdasági fellendüléstől. Mert a beruházásokra pénz kell. Pénzt a külföld ad hitelbe. A hol hitel nincs, ott nincs pénz, a hol nincs pénz, ott nincs kenyér. Hitelünk pedig nem lesz, ha a parlamentben s az országban nincs alkotmányos rend. De ki törödnék

ugy-e mindazzal? Nem elég-e a magyarnak, ha Polonyi Géza obstruál, vagy ha Vázsonyi Vilmos összeölelkezik Rakovszky Istvánnal. Ezt „látni és meghalni... — ez lehet a vágya, minden magyarnak, — úgy vélekednek az obstrukciós hős legények. Az ország sujtó ítélete fogja őket kirázni ebből a tévedésükből! De ez az ébresztő olyan legyen, hogy a gyászos vitézek végkép kijózanuljanak „honmentő“ részegségükből.

Gróf Andrássy Gyula nyílt levele.

— nov. 23.

Gróf Andrássy Gyula nyílt levelet intézett választóihoz, amelyben indokolja a szabadelvű pártból való kilépését. Levelében kijelenti, hogy a házzabályok mérsékelt revíziójába beleegyezett, de elhatározásának okát a 18-iki ülésen elkövetett formai sértésben adja, melyet a kormány a házzabály revízió elfogadásával elkövetett. Hivatkozik angol példákra. Majd aggodalmát fejezi ki az iránt, hogy az esetleges új választás után sem fog az ellenzék a módosított házzabályokhoz alkalmazkodni. Végül megnyugtatta választóit, hogy elvei mellett azért változatlanul megmarad.

Kilépés a szabadelvű pártból.

nov. 23.

Gróf Széchényi Viktor ma jelentette be levelben báró Podmaniczky pártelnöknek a szabadelvű pártból való kilépését.

Hirlapi koholmányok.

Az ellenzék tehetetlen dühében és elvakultságában, látva az 5 parányiságát, segítségül hívja az utca népét, a csöcseléket és az utcai lapokat valósággal elárasztja a legszemzenszedettebb hazugságokkal és arcátlan koholmányokkal.

Gróf Apponyi Albert az örökös miniszterelnök önjelölt, Rakovszky István kamarás, Ugron Gábor nyugalmazott zabszállító, meg Zichy Aladár gróf a klerikális demagogok e négy oszlopos tagja érezte, hogy kicsi az ereje és nem tud Tisza István gróffal megbirkózni.

E derék ultramontán vezérek tudták, hogy a miniszterelnöknek erős kálvinista nyaka van, mely büszkén tartja a ránehezdedő fejet és nincs berendezve különböző fejhajtásokra.

Éppen azért szükségük volt a Kossuth pártra, erre a higgadt és tárgyilagos ellenzékre, hogy keresztül vihessék pokoli tervüket és a becsületes, református miniszterelnököt megbuktassák.

Am a kocka eldőlt. Az ideiglenes házzabály revíziót a Ház többsége elfogadta és gróf Tisza István a szövetkezett ellenzék minden hiábavaló köpködése dacára sziklaszilárdan áll.

Mit tesznek a jezsuitáskodó ultramontánok?

Vissza élnek a nemzet hiszékenységével, hamis hírekkel megtévesztik, félrevezetik azt a közönséget, amely még hisz a nyomtatott betű szentségében.

A leggyalázatosabb fegyverekhez sem áttallanak nyulni, mert előttük már semmi sem szent. Nem respektálják a parlamenti többséget, nem a nemzet óhaját, mely

végre megszabadult a már két év óta huzódó lidérenyomástól.

Hazafiatlansággal és törvénytértéssel vadolják uton-utfélen a kormányt.

Pedig a legnagyobb hazafiatlanságot, a legnagyobb törvénytértést éppen az ellenzék követte el akkor, amikor törvényen kívüli állapotba kergette az országot, amely a tönk szélére juttatta a gazdákat, az iparosokat, a kereskedőket egyaránt.

Igaz ugyan, hogy a kormány a revízió indítványának keresztül vitele által követett el szabálytalanságot. De ezt a szabálytalanságot éppen *hazafiságból* követte el.

A cél szentesíti az eszközt.

Már pedig itt az volt a cél, hogy azt a néhány szájkodó fenegyereket, akik éretlenségükkel és ovodába illő rakoncátlan magaviseletükkel megakadályozzák az országgyűlés munkáját, kiakolbolítsák a Házból, ahova csupán választóik végzetes tévedése juttatta őket be.

Mint hogy az ellenzéki sajtó minden néven nevezendő piszkolódásait és ostoba légből kapott koholmányait egyenkint és óránként ellenőrizni nem tudjuk, ezen a helyen figyelmeztetjük a közönséget: hogy az ilyeneknek, mint: a miniszterelnököt inzultálták, gróf Tisza bukása, a szabadelvű párt bomlása és hasonló nagyhangzú, üres, hülye és módfelett szemtelen híreszteléseknek fel ne üljön, azokat a kellő értékére redukálja és gondoljon mindig arra, hogy a klerikálisok gyalázatos aknamunkája folyik a legszemérmelenebbül és e nagyhangú ujságcikkek reklamározása pedig nem egyéb, mint *menyület* a közönség zsebe ellen, mely éhes a szenzációkra.

Hisz látjuk és olvassuk, hogy az országban mindenütt hálával üdvözik a miniszterelnököt, akinek végre sikerült a sokfejú hidrának fejét szétaposui.

Ideje volna, ha a debreceni szabadelvű párt is felocsudna letargiájából és csatlakozna az ország igen sok szabadelvű pártjának nyilatkozataihoz. Üdvözlje a kormányt, aki az országot november 18-án éjszaka nagy szerencsétlenségtől mentette meg.

— sy.

Politikai híresztelések.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 23.

Jellemzi a helyzet élére állításának erőszakolt kiszinezését, hogy az ellenzék óriási sajtója alig képes néhány sor *valóságot* feltálatni; ellenben a megbizhatatlan, *igazán* koholt politikai *híresztelések* soha se burjánzottak oly buján, mint most!

Szinte nevetséges, mily vak mohósággal dobnak a filléres lapok egy-egy álhirt, egy-egy kisujjból szopott politikai szenzációt az utcára. A főváros összes rikkancsai be-rekedtek már a céltalan és eredménytelen ordítóasztól. Mert a közönség egyszerűen nem hisz többé nekik. Nem hiszi el, hogy Apponyi felirata már a király kezében van, hogy Tisza betiltatja az összes krajeáros lapok utcai árusítását, hogy a katonaság éles töltéssel konszignálva várja a forradalom kitérését, hogy a kormány megbukott, hogy a szövetkezett ellenzék jut kormányra és a többi és a többi.

A főváros közönsége már nem is nevet a sok hazugságon. Közömbösen halad tovább és a rikkancs esalódottan folytatja a kiáltozást.

De mégis van egy biztos balekje az utcai sajtónak: a nagyképű, a 4 krajeáros sajtó. Minden vastagbetűs álhirt, koholmány, hühös hazugság belekerül a nagy lapokba és

másnap az ország minden részében egy millió ember olvassa álmélkodva a sok nagy esodát, a miből egyetlen betű sem igaz.

* * *

A legújabb politikai híresztelés az, hogy a többségből kisebbség lesz. A szabadelvű pártot alkotmányosan leszavazza és megbuktatja a szövetkezett ellenzék. Már nem kell hozzá egyéb, csak még vagy 50 kilépés a szabadelvűpártból és az összes kilépetteknek az ellenzékhez csatlakozása, akkor aztán Ó felsége a szövetkezett ellenzékéből nevezi ki az új kormányt.

Már forgalomba is kerültek a különböző névsorok. Ime egy pár kabinet névsora.

I. Apponyi Albert, Kossuth Ferenc, Bánffy Dezső, Bartha Miklós, Polonyi Géza, Vázsonyi Vilmos, Rakovszky István, Zichy Aladár.

II. Andrássy Gyula, Zichy János, Ugron Gábor, Eötvös Károly, Darányi Ignác, Apponyi Albert, Bánffy Dezső, Visontai Soma.

És így tovább. Szerepel vagy öt ilyen névsor. Egyben valamennyi megegyezik. És ez éppen a bibi. Nem tudnak sehogyse megállapodni, ki legyen a miniszterelnök.

Ófelsége tehát egyelőre kénytelen várni, míg a szövetkezett ellenzék mellények gombjain való szavazással ezt is eldönti.

* * *

És a míg a fővárosi közönsége bámulatos nyugalommal folytatja hétköznapi életét, az ellenzéki közvélemény pedig világraszóló események, égszakadás — földindulás, válság, bukás, forradalom, végveszedelem hírével kürtöli tele az országot: Tisza István gróf, az ország miniszterelnöke egész nap, korra reggeltől késő estig dolgozik. A miniszterelnökség palotájában szakadatlanul fogadja a látogatókat. Miniszterek, kérvényezők, referáló tanácsosok, külföldi és hazai újságírók, küldöttségek, hivatalos személyek váltják föl egymást. Azután a belügyminiszteri teendőket látja el Tisza István. A legkisebb folyó ügyeket is elintézi.

Ráér teljesen jelentéktelen kérdésekkel foglalkozni. Kihallgatja a legcsekélyebb panaszt. Gyorsan elvégez éppen nem országos, de testületek vagy magánosok által sürgetett ügyeket. Közben európai fontosságú országos kérdésekben tárgyal. Hieronymi miniszterrel tanácskozik a német kereskedelmi szerződésről. Majd újra egészen apró-cseprő esedezéseket hallgat meg. És mindenre van ideje, nyugalma, kedve és ereje.

Azután családjához vonul vissza, majd a szabadelvű pártkörbe hívei közé siet és előre megrendeli a páholyát valamelyik színház előadására.

Otthon a miniszterelnöknek gyakran fogad vendégeket, kedves ismerőseit, barátait. És a miniszterelnöknek a rendkívül összehalmozódott kormányzati ügyek ellátása közben arra is jut ideje, hogy átmenjen az asszonyokhoz és Bölönyével a legújabb párizsi divatról, a kolozsvári színház új igazgatójáról, képkiallításról, a szókimondó asszonyosság századik előadásáról beszélget.

Amíg tehát a lármázó seregek mestersegesen felkorbácsolt szenvedélyekről, izgató válságról, viharokról, eget-földet rázó égháborúról tudnak hihetetlen meséket: a miniszterelnök teljes szélességben, lelki nyugalommal dolgozik.

A parlamenti helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 23.

A belső politikában olyan szünnap-féle van ma és a fantazia működik csupán. Így tegnap a Budapesti Hírlap, ma pedig nyomán több ellenzéki lap megírta, hogy Tisza István gróf kormányelnök a Ház elnökének dolgában zavarba jutott. Az illető lapok azt írják, hogy a képviselőház első ülésén, mint-hogy mindenekelőtt, — ülészak megnyitása lévén, a Házat meg kell alakítani, föltétlenül Perczel Dezső elnöknek kell az ülést vezetnie, ezt azonban az ellenzék megengedni nem fogja s kik ezt értik, azoknak a kezében a házszabályok sohasem jártak, mert a házszabályok 16-ik szakaszának betűszerinti és legvilágosabb rendelkezései szerint az ülés szakonként választandó két alelnök és hat jegyző, mindaddig hivatalában marad, sőt kötelessége hivatalban maradnia a míg az új két alelnököt és új hat jegyzőt meg nem választották. Ezek szerint, föltéve, ha az első ülés Perczel Dezső nem óhajtaná elnökölni, helyettesíthetnék akár Feilitzsch Arthur báró, akár Jakabffy Imre alelnökök, sőt kötelességük is, hogy helyettesítsék.

És hogy ez idő szerint nyugodalmasabb pillanatokra nyílik kilátás, e mellett az bizonyít, hogy Tisza István gróf miniszterelnök, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter és Tallián Béla földművelésügyi miniszter ma Bécsbe utaztak a Németország-gal kötendő kereskedelmi szerződések tárgyalásait folytatandók.

Egyébként — így jelentette ezt ki a szabadelvűpárt egyik vezető tagja, nem rajtuk most a sor. Mi megtettük a huzást és most várjuk az ellenzékiek ellenhuzását. Tudomásunk van a Saskör tegnapi határozatáról is, de nem hisszük, hogy akár Kossuth Ferenc, akár Apponyi Albert gróf belemerenne abba, hogy a mostani mozgalomba kegyeleti ténykedések is belevonzottassanak.

Ugy Apponyi Albert gróf valamint Kossuth Ferenc is holnapra már itt lesznek és így alkalmuk lesz ebben a kérdésben nyilatkozni, mert Bartha Miklós a mi értesülésünk szerint az ő megkérdésük nélkül tette a koszoruzásra vonatkozó indítványát a Saskör-ben tegnap este tartott értekezleten.

* * *

Az egyesült ellenzék 21-es végrehajtó bizottsága holnap értekezletre gyűl egybe és holnap számos vidéki képviselő visszatér Budapestre, hogy itt a központban az országban nyert hangulatról beszámoljanak. Kísérlet történt az iránt is, hogy a királyhoz intézendő feliratot és a nemzethez címzett kiáltványt az Andrássy-csoporttal és a többi kilépett szabadelvűpártival is aláírassák; eredménye azonban nem volti és előreláthatólag nem is lesz, mert a mágnás csoport további eskükbe nem megy bele és megelégszik azzal, hogy a szabadelvűpártból kilépett. Nem igaz az a híresztelés sem, hogy Andrássyék külön klubot alakítanak; ezek az urak úgy mint eddig ezentul is a Nemzeti Kaszinóban találkoznak, anélkül, hogy ennek a találkozásnak külön pártjellege volna.

IRODALOM.

Két könyv Debrecen multjáról. A

magyar közönség ama részéhez fordulok felhívással, a mely kegyelettel ápolja ősei emlékét, a mely becsülni tudja a multat, mint jelenünk és jövőnk szilárd alapját. — Rövid idő múlva két történelmi munkám hagyja el a sajtót. — Mindkettőnek anyagát egykoru oklevelek és eredeti forrásművek segítségével dolgoztam fel s mindkettő Debrecen, ez ősz magyar város történetének egy-egy mozgalmas jelentőségteljes korszakát ragadja meg ismertető végett. Egyik Debrecen és vidéke urai az Árpádok végén és az Anjoukorban 1200—1400 között címmel azt az időt tárgyalja, amelyben Debrecen és a körülötte fekvő falvak, városok, a Nyírség, Kemejvidéke, és felső Biharvármegye lakott helyei legelőször jelennek meg oklevelek világításában. — E két ivnyi terjedelmű munka felsorolja a XIII. és XIV. század összes nagyobb birtokos nemzetségeit, családait e vidékbeli birtokaikkal együtt. — E munkához térképet és néhány rajtot is csatoltam. Megjelenik a városi nyomdában December hó elején. Ara 60 fillér. — Másik munkám címe Debrecen a török uralom végén 1662—1692. közt. Eredetileg a Magyar gazdaság történelmi szemle füzeteiben jelent meg. Mozgalmasabb, szenvedésekkel teljesebb időt talán soha nem ért ez a város, mint a Várad eletét követő három évtized alatt, a mikor török, német, kuruc és labanc zsarolta, fosztogatta Debrecen, szivta vérért, életerejét ennek a népnek. E 200. nagy 8-ad rétes oldalra terjedő könyv a törökhöz. Erdélyhez, a magyar királyhoz és a kurucokhoz való viszonyokkal a város háztartásával, terheivel és jövedelmével foglalkozik, még eddig ki nem aknázott adat-források alapján. — Mellékelem hozzá Debrecen város 1650 és 1680 körül való határának s valamint akkor elfoglalt belterületeinek térképét. Az első két térkép színes kiállítású. — A munka kezelhetőségét betűsoros név és tárgy mutató könyvnyiti meg. E munka 1905. Január hó elején hagyja el a budapesti Pátria r. t. nyomdáját. Ara 4 korona. — Megrendeléseket mindkét munkámra, akár egyikre vagy másikra már most elfogadok. — Mindkét munka csak korlátolt számú példányban készül s kereskedésbe nem kerül. Zoltai Lajos városi segédlevéltárnok.

A kamara közgyűlése.

Tegnap délután tartotta a kereskedelmi és iparkamara közgyűlését, melyen Szabó Kálmán elnökle alatt a tagok nagyszám-mal vettek részt. Előadók voltak: Szávay Gyula titkár, Dr. Rédei Dezső s. titkár és Dr. Rácz Lajos fogalmazó.

A napirend előtt Szent-Királyi Tivadar alelnök szólalt fel és megemlékezvén a kamara egyik tagját Zádor Lajost, a keresk. Társulat elnökét évtizedek óta Debrecen közgazdasági életének egyik legmunkásabb tagját ért kitüntetéséről, királyi tanácsossá kineveztetéséről! Indítványozza, hogy ez alkalommal a kamara őt üdvözzölje. A közgyűlés örömmel üdvözli Zádor Lajost és ezt jegyzőkönyvében is megörökíti.

A napirend során először az elnöki jelentések kerültek föl. Jelentést tett az elnök a kereskedelemügyi miniszter leveléről, melyben az ipartörvényreformja megkezdése alkalmából küldött üdvözlőt köszöni meg a kamarának.

Szedlák József, a kamara egyik régi,

A karácsonyi nagy alkalmi vásár

mélyen leszállított árak mellett

november 14-én kezdődik és december végéig tart.

mely alkalommal a raktáron levő áruk feltűnő olcsó árak mellett adatnak el: Többek között:

Mosóbársonyok	mtreje	48	król
Mintázott japán libertiselyem	"	65	"
Mintázott fekete selymek	"	85	"
Nehéz skót louisinek	"	1.65	"
Fekete nehéz suhogó reklám-taffota	"	1.95	"
Csiperuhák	"	12.—	frttól
Sima liberti sublime minden színben	mtreje	75	kr.
Louisine brillante	"	75	"
Valódi japáni kaikis	"	85	"
Nehéz suhogó reklám-taffota minden színben	"	1.28	"

Óriási választék blouse-selyemmaradékokban, nagymennyiségű jupon selyemmaradék feltűnő olcsó árban.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Szenáasy, Hoffmann és Társa

selyemáruháza

Budapest, IV. ker., Bécsi-utca 4. szám.

derék iparos beltárgya elhalálozott; emléke jegyzőkönyvben örökített meg. Helyébe a soron következő póttag; Stégmüller Árpád hivatott be.

A keresk. minisztériumban tartott kamarai titkári értekezletről, a Budapesten rendezendő nemzetközi világítási kiállításról, a mezőgazdasági háziipari minta kiállításról, a vásár és helypénzügyek elintézése gyorsításáról, a hazai közlekedési vállalatok anyag beszerzéseiről a hazai és külföldi források szempontjából, törvényhatósági ipartanácsok új összeállításáról, az osztr. magy. bank kerületbeli fiók intézetei új váltóbirálói kinevezéseiről, a debreceni keresk. tanintézet tanfolyam vasuti tarifa tanfolyamának szervezéséről következtek jelentések. Ipari szaktanfolyam újabbán kettő tartatott a kerületben, egy pedig elhalasztott. A földmívelésügyi kormány mezőgazdasági háziipar támogatására 2000 koronát küldött a kamarának, így hasznos anyagi eszközt adva a kamara iparfejlesztő működése számára.

A közös bizottság jelentése alapján elintéztettek a beadott államsegélyes és ösztöndíjas kérvények. A pénztári és illeték kezelésekről, rendes viteléről a számvizsgáló bizottság tett jelentést, mit helyeslőleg vett tudomásul a közgyűlés.

A kamara hatvan utcai házának eladása kerülvén tárgyalásra, a közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul a jelentést, mely szerint tekintettel Debrecen város és a Csokonai Kör kérelmére, e háznak, Csokonai szülőházának eladását egyelőre függeszse föl a kamara, kilátás lévén arra, hogy a tervezett cultur palota e helyen lesz fölépíthető.

Az ügyforgalomról előadott titkári jelentés után, a kamara előterjesztésére nyert miniszteri elintézés s az államsegélyes ügyekre adott miniszteri döntések kerültek sorra.

Ezek után az ipari munkások tömeges munkabeszüntetései tárgyában legutóbb kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendelet olvastatott fel. E rendelet, mely már a közönség előtt ismeretes, a tömeges munkabeszüntetések mint természetes gazdasági élet jelenségeket, jogosaknak nyilvánítja. Azonban hangsúlyozza, hogy a munkarendben, szerződési feltételekben megegyezésileg fölvetett felmondási határidők és feltételek betartása nélküli munkaszünetelés a törvény vonatkozó szakaszai szerint lesznek ezentúl is szigorúan elbírálandók.

A debreceni ipari szakiskolák felállítására tárgyában folytatott tárgyalásokról tett a titkár jelentést, mely szerint városunkban a külföldön sikerrel bevált példák szerint szervezett mester és segédoktatási iskolát fognak felállítani. A közgyűlés a jelentést az eddig elért eredményeket örömmel vette tudomásul.

A katonai szükségletek szállítási feltételeinek tervezett, újabb megállapítása tárgyában véleményezésre leküldött tervezetét részletesen kidolgozott munkálattal terjesztette a kamara hivatala, melyek a közgyűlés egészében elfogadott.

Az egységes vásárrendtartási szabályok kérdésében a közgyűlés kívánatosnak tartja e szabályok egységes rendezését, a szegedi kamara e tárgyban kidolgozott szabályrendeleteit némi módosítással helyeseknek találja.

Vásár-, vám- és helypénz ügyek tárgyalása után a társ kamarák megkeresései során a kamarák parlamenti képviseléseinek kérdésére a közgyűlés véleménye az volt, hogy kétségtelenül a munka, az ipar és kereskedelem a parlamentben elegendő képviseléssel nem bír, miért is a választói jog és parlamenti reform alkalmával azt orvoslandónak tartja.

Több kamara és ipartestület mozgalmat indítottak és az ipari munkaközvetítést a munkás szakszervezetek kezéből kivétetni kívánják, a közgyűlés szükségesnek kívánja ezt, és hogy a munkaközvetítés lehetőleg mindkét féltől független szervekre bizassék, ily szervezet országosan megalkottassék.

A kőművesmesterek és ácsmesterek közt, az előbbieket azon jogosultsága miatt, hogy földszintes házak és gazdasági épületeknél az összmunkálatokat föl vállalják és végeztethetik — támadt viszály került ismét

a kamara tárgyalása alá. A különböző oldalról jött, a kérdést összebonyolító magyarázatokkal szemben tisztázott a jogszerű helyzet, mely a kőművesek fenti jogát igazolja.

Mindazonáltal a mai, bár teljesen jogszerű helyzet súlyosan érinti az ácsmestereket. A kamara, bár egyik érdekelt felet sem kívánja előtérbe állítani, szívesen segítene rajtuk és a mennyiben módja van benne, segít is; fölterjesztésben kéri a kereskedelmi minisztertől, hogy a kérdésnek mindkét félre méltányos megoldását az ipartörvény reformjánál, de lehetőleg már azt megelőzőleg a vonatkozó rendeletek megváltoztatásával, rendeleti úton eszközölje.

Még több zálogüzlet-kamatláb megállapítása, majd iskolai-, iparfejlesztési segélykérvények kerültek tárgyalás alá a gyűlésen, mely késő estig eltartott, a tagok kitartó érdeklődése mellett.

Napi hírek.

— **A városi közgyűlés elhalasztása.** Egyik helyi ujság azt írja, hogy Domahidy Elemér főispán értesülést szerzett arról, miszerint a novemberi városi közgyűlésen a kormány ellen valami készül, ezért elhalasztotta a közgyűlést és elutazott Debrecenből. Erre vonatkozólag illetékes helyről nyert értesülésünk alapján kénytelenek vagyunk laptársunk ezen hírért megcáfolni, mivel az nem egyéb légből kapott koholmány. Első sorban a főispán nem utazott el, hanem igenis Debrecenben tartózkodik. Köztudomású, hogy Domahidy főispán az utóbbi hetekben nagyon keveset volt Debrecenben, mert kötelessége Budapestre hívta, ahol résztvett az ev. ref. zsinat ülésén és egyéb elfoglaltsága révén csak 2—3 nap előtt jött haza. Már pedig egy közgyűlés előkészítése legalább is 8 napot vesz igénybe, mely idővel a főispán nem rendelkezvén kénytelen volt a közgyűlést elhalasztatni. Ami pedig azt a bizonyos ellenzéki oldalról célzott indítványt illeti, annak bátran néz eléje, mert tudja, hogy ilyen esetben a szabadelvűpárti bizottsági tagok is tudni fogják kötelességüket és nem engednek keresztül vinni olyan indítványt, feltéve ha lesz, amely a kormány honmentő munkáját esetleg elitélne.

— **A szabadelvűpárt üdvözlése.** A baranyavármegyei szabadelvűpárt a következő üdvözlő táviratot intézte Podmaniczky Frigyes báróhoz, mint az országos szabadelvűpárt elnökéhez: A nemzet kincsét képező népképviselati kormányformának, a magyar alkotmánynak fundamentális elvét romboló obstrukció miatt hazafias aggodalomba merült lelkünket felemeli és bizalommal tölti el a képviselőház szabadelvűpártjának ezen, az obstrukcióval szemben az összetartás hatalmas erejével megnyilatkozott magatartása, mely a tulkapások kizárásával érvényesülhető igazi parlamentarizmusban rejülő szabadságot van hivatva biztosítani. Ez alkalomból támogatásunkról biztosítva, üdvözljük a szabadelvűpártot s meggyőződéssel hisszük, hogy a megnyilvánult benső erő a hazafias és nemes célok küzdelmében diadalra fog juthatni. Baranyavármegyei szabadelvűpárt: Német Lipót elnök, Mándy Samu alelnök, Madarász István pártjegyző. — Podmaniczky báró a következő táviratban mondott köszönetet az üdvözlésért: Felette megnyugtató, hogy a parla-

mentünk s vele alkotmányunk megmentéséért folytatott kemény küzdelemben elvtársaink eljárásunk lelkes helyeslésével buzdításunkra sietnek. Bizalmuk kifejezése megerősít azon meggyőződésünkben, hogy jól választottuk meg utunkat. Podmaniczky pártelnök.

— **Csávossy Gyula — báró.** A király Csávossy Gyula földbirtokosnak a bárói méltóságot adományozta, melyről a hivatalos lap tegnapi száma jelenteti: Magyar minisztertanácsom előterjesztésére Csávossy Gyula nagybirtokosnak, valamint Benigna, Irma, Olga, Adrienne, Alice, Elemér, József és Endre nevű gyermekeinek a magyar bárói méltóságot és ugy neki, mint fent nevezett és még netán születendő fiainak s ezek törvényes fiutódainak, az 1885. VII. t.-c. 2. §. c.) pontja értelmében egyszeres mind az örökös főrendiházi tagság jogát adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1904. évi november hó 18-án.

Ferencz József s. k.

Gróf Tisza István s. k.

— **Az országos Csokonai-ünnep.** A főváros irodalmi köreiből rendkívül nagy az érdeklődés a Csokonai halálának századik évfordulóján 1905. január 28-án rendezendő országos irodalmi ünnep iránt. Berzeviczy Albert miniszter mindenestre részt vesz az ünnepen. A m. tud. Akadémia, Kisfaludy-társaság, Petőfi-társaság mintegy 30 taggal lesz képviselve. Ezenkívül különböző irodalmi körök, testületek, írói és hírlapírói egyesületek képviselőiben vagy 50 író és publicista készül Debrecenbe a Csokonai-ünnepre. Komárom városát hivatalos küldöttség fogja képviselni, melyet Tuba János országos képviselő és Lőrinczy György kir. tanfelügyelő vezetnek. Nagyon természetes, hogy idehaza is lázasan, lelkesen folynak az előkészületek. A Csokonai-kör előre megállapított tervéhez híven mindent elkövet, hogy a januári nagy ünnep a Csokonai-kultusz legfényesebb demonstrálása legyen, egyben pedig oly országos irodalmi ünnep, melynek közművelődési, irodalmi és társadalmi hatása azt a nevezetes emléknapot irodalmi életünk egyik kimagasló határoszlopává avassa.

— **Villamos vasut Debrecenben.** Tegnap délelőtt folytatta a tanács és a helyi vasut kiküldöttei a tanácskozást, a kis vasutnak villamossá való átalakítása ügyében. Az ülést Vecsey főjegyző vezette. A vita tárgyat csupán a koncessió meghosszabbítása képezte. A helyi vasut ugyanis további 25 évre kívánja a közterület átengedésének meghosszabbítását és a tanács kiküldöttei ezt tulsoknak tartják. Magoss főügyész felveti a Csapó-utcai vonal kiépítésének kérdését, a mely esetben megadható lenne a koncessió meghosszabbítása. Urbán kijelenti, ha a bizottság kívánja a Csapó-utcai vonal kiépítését és a koncessió megadását ehhez köti, az esetben fel kellene függeszteni a tárgyalást hogy a vasut számításokat tegyen. Már azért is nehéz most mindjárt a Csapó-utcai vonal kérdésében nyilatkozni, mert a Kossuth-u. és Hatvan-u vonal eredménye teljesen passzív, a vasut ráfizet. Vecsey Imre főjegyző elismeri, hogy az állapotok javítása a társaságra előnyös lesz, de legelőnyösebb lesz a közönségre. — Tény, hogy a helyi vasut áldozatokat hoz, új vonalat létesít a teherforgalom kiterjesztésével, a villamossá átalakításával, kérdésessé válik, nem méltányos-e ilyen esetben a koncessió meghosszabbítása és épen a város, a közönség érdekében a városi tanácsnoknak kötelessége ezt elősegíteni. A maga részéről kijelenti, hogy épen a közönség érdekében, a forgalmi zavarok megszüntetése érdekében meghosszabbítja a konces-

siót. Szirmay Richárd dr. szerint a villamossá váló átalakítás feltétlenül szükségessé teszi a teherforgalom kihelyezését. Vecsey Imre ugy a közönség, mint a hatóság érdekében óhajtja a villamos vasut létesítését. Az az óhaja, ha a kérdést alaposan tanulmányozzák, megegyezésre jutnak. A kiküldöttek meg vannak győződve, hogy a városnak kell concessió meghosszabbítást adni, de szem előtt kell tartani a város érdekeit is nem szeretne olyan nyilatkozatot hozni, mely a kérdést megakasztaná. Biztosítja a helyi vasut megbízottait, hogy a város az engedelmények dolgában el fog menni a legszélsőbb határig. Javasolja, fogadják el Körner tanácsnok javaslatát és vegyék jegyzőkönyvbe a helyivasut óhaját. Ezután a szerződés többi pontjait tárgyalta le és mind-egyik pontnál megegyezésre is jutottak.

— **Zádor Lajos ünneplése.** A debreceni pénzügyi bizottság tegnap értekezletet tartott a kereskedelmi csarnokban, amelyen elhatározták, hogy a debreceni pénzügyi bizottság, Kereskedő Társulat, iparkamara és a többi rokon intézetek bevonásával nagyszabású ünnepélyt rendeznek a Zádor Lajos fiszteletére, abból az alkalomból, hogy királyi tanácsossá nevezte ki a király.

— **Megszökött a neje hozományával.** Megirtuk már, hogy Hoffmann vizsgálóbíró megkeresésére a brémai rendőrség elfogta Löwy Jenő debreceni kereskedőt, aki a múlt hetekben nősült meg és Bécsben, hová nászutra ment, megszökött feleségétől, magával vite annak ékszerait és hozományát. Tegnap a debreceni törvényszékhez újabb két feljelentés érkezett Löwy ellen hitelesítési csalás miatt. — A szélhámos kereskedő ellen az igazságügyminiszterium már megindította a kiadatási eljárást, melynek befejeztével Debrecenbe hozzák Löwy Jenőt.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** Tegnap délután Bészler Károly tb. főjegyző elnöklete alatt ülést tartott a városi jog- és pénzügyi bizottság, melyen elhatározták, hogy a nagyközséget nem 50 évre, mint ahogyan tervezték volt, hanem 65 évre veszi fel a város 5 évi törlesztés mellett és az a 450 000 korona, amit közevési kölcsön címén felvett a város, a nagyközséget terhel. A Csokonai-kör beadványára vonatkozólag, a bizottság azt javasolja, a tanácsnak, hogy a város vegye meg Csokonai Vitéz Mihálynak Hatvan-utcai szülőházát a kulturpalota céljaira. Az országos Csokonai ünnepre pedig 1500 korona segélyt állapított meg. A színház vasszerkezet-revaló átalakítását a bizottság nem véleményezte, mert ez átalakítást költségeire nincs alap.

— **A tehén ára.** Papp Miklós elepi gazdálkodó tegnapelőtt Debrecenbe jött avval a szándékkal, hogy teheneket vesz. A vásáron azonban nem talált kedvére valót, hát tehén nélkül bár, de sok pénzzel neki indult mulatni. Tárcajából kivett két 20 koronás bankjegyet és betért a Hatvan utcai Vörös ökörhöz címzett vendéglőbe, onnan rövidesen a Hatvan utca 8. szám alatti koreszmába ment és felhajtott néhány fél liter új bort egy kis muzsika szó mellett. — Mikor már itt megunt a mulatságot, elment a Hunyadi utca 28. sz. a, levő Német Mátyás hírhedt csapszékébe, ahol végleg elázott. Mikor fizetésre került a sor benyult a zsebébe és rémülten vette észre, hogy pénztárcája, melyben 900 koronája volt, nincs a zsebében. Ez aztán kijáratította és rémülten nézett szét maga körül. A jó vendéglős méltányolta Papp Miklós nagy veszteségét, nem csapott lármát a ki nem fizetett számla miatt, hanem megelégedett vendége aláírásával. Németh azt állítja, hogy Papp egy szürös atyafival jött be a helyiségbe és nincs kizárva, hogy az lopta el a pénzt. A rendőrség erélyesen nyomozza a zsebmetszőt.

— **Sörös és szódvizetes üvegek.** Végh Gyula rendőrkapitány az alábbi hirdményt tette közzé: A debreceni sörnagykereskedők, szikkvizgyárosok és az Ebesi ártézi kut vállalat tulajdonosa panaszt emeltek amiatt,

hogy az általuk forgalomba hozott sörös hordók, sörös palackok és ládák, valamint szikk és ebesi vizes üvegek és az azokhoz tartozó ládák sok esetben nem szolgáltattak vissza, hanem jogtalanul elidegenítették. Az elidegenített tartályok aztán rendszerint pottom áron azon házalók, zsidósok, illetve fémmel dolgozó egyéneknek adatnak el, akik ezek összevásárlásával üzletszerűen foglalkoznak. Mintán ezen visszaélések mind nagyobb mérvet öltenek és az említett kereskedők, illetve gyárosok jelentékeny károsodását okozzák: figyelmeztetem a közönséget és különösen a házalókat, zsidósokat ócskavas kereskedőket és fémmel dolgozó egyéneket, hogy fentebb jelzett kereskedők és gyárosok által forgalomba hozott s azok cégjegyzékével ellátott bármilyen tartályokat szóda és ebesi vizes üvegeket, az azt elárúsítani szándékozóknak adják vissza, azok jogtalan elidegenítésétől, illetve elárúsításától tartózkodjanak; azon egyéneket, kik ilyen tartályokat és üvegeket adnak el, illetve vesznek, a legközelebbi rendőrnek adják át. annyival is inkább, mert az eladók ellen a büntető törvénykönyv 355-§-ába ütköző sikkasztás vétsége, a vevők ellen pedig a büntető törvénykönyv 1337 §-ába ütköző sikkasztás vétsége az 1879. t.-cikk 129 §-ába ütköző tulajdon elleni kihágás miatt a büntető eljárás azonnal megindíttatik.

— **Kinevezés.** A debreceni kir. tábla elnöke Lányi Lajos színérváraljai kir. járásbírói díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

— **A gör. kath. püspök Rómában.** Dr. Firezák Gyula ungvári gör. kath. püspök, Dr. Suba György szentszéki ülnök kíséretében Rómába utazott, hogy X. Pius pápának bemutatassa hódolatát. A szent atyának ugyanis referálni fog a magyar liturgia és a Hajdudorogi gör. katolikus püspökség tárgyában.

— **A Szent László-dalgyűlés estélye** iránt, mely e hó 26-án a vasuti vendéglő termeiben lesz megtartva. Széles körben nagy érdeklődés mutatkozik. A fiatal dalgyűlés agilis elnöke és ambiciozus karmestere vezetése mellett szorgalmasan készülődik a dalestélyre, hol a művészi élvezetek iránt fogékony közönség bizonyára gyönyörűséggel és várakozással kielégítést fogja feltalálni. A dalestély sikerét biztosítja az a jó hírnév, melyet a dalkör rövid fennállása alatt is kivívott magának s a visszaemlékezés azokra a fesztelen, kedélyes mulatságokra, melyek az előző dalestélyeket követték.

— **Lólopás.** Pál Béla ujföldi lakos lakos tanyájából egy lovat a múlt éjjel ismeretlen tettesek elloptak. A lókötőket keresik.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

Rövid használat után nélkülözhetetlen Igen alkalmas utazásoknál.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.
izonyítvány kelt Bécsben 1887. jul 30-án

Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrihatók el az által. Ennél sikeresebbnek bizonyult a „Kalodont” mely az antiszeptikus hatása a fogaknál szükséges mechatisztítással kitűnően egyesíti

SZÍNHÁZ.

* **Színházi hírek.** Pénteken Szigligeti Ede 3 szakaszos népszínművét, a „Szökött katonát” adják, a népszínmű főbb szerepeit Sugár Aranka, Jeszenszkyne, Havasy Szidi, Mezei Andor, Krémer Jenő, Iványi Antal, Csiky László, Palágyi Lajos, Karaes Imre és Szilágyi Aladárt játsszák. Tegnap tartották az első rendező próbát Meyer-Förster Vilmos 5 felvonásos színművéből, a „Heidelbergi diákélet”-ből. A színműben az egész személyzet részt vesz. Vezető szerepet játszanak a darabban: Szabó Irma, Csontos Gyula és Krémer Jenő.

* **Enyingi Török Bálint. Szathmáry Zoltán Enyingi Török Bálint** című történelmi darabjából ugyancsak tegnap tartották meg a főpróbát. A szereplők mindenike nagy ambícióval készült el már is a vasárnapi bemutatóra. Az igen hatásos jelenetekben bővelkedő darab valóságos himnusza a reformációnak s második felvonásában a legelső debreceni református istentiszteletet mutatja be.

TAVIRATOK.

Székesfőváros zajos közgyűlése.

Budapest, nov. 23. A főváros ma zajos közgyűlést tartott. A terem zsúfolva volt. Az ellenzékiek abugolták és lehurolták a kormány pártiakat. Az ülés során Polonyi meginterpellálta Halmos polgármestert, hogy kinek a megbízásából vett részt a vasárnapi szabadelvűpárt naggyűlésen. Halmos válaszulni akart, de az ellenzék óriási lármájában nem tudott beszélni és Márkus főpolgármester az ülést bezárta. Erre az ellenzék a karzati közönséggel együtt a Kossuth nótát énekelve kivonult a közgyűlési teremből.

Japán-orosz háború.

London, nov. 23. A Daily News-nek jelentik Mukdenből: Mukden mellett nagy ütközet kezdődött, amit abból következtetnek hogy hajnal óta óriási ágyuzás hallatszik. A japánok jobbszárnya az oroszok balszárnyát megkerülő mozdulatot tett. A kozák és japán lovasság közt heves összeütközés volt. Nagyon sokan megsebesültek és az oroszok részéről 1000 halott maradt a csataterén.

Páris, nov. 23. Pétervárról jelentik: Vladivosztokek ellen a japánok csatamozdulatokat tesznek és ostromra készülnek. Céljuk, hogy nem várják be, míg a balti flotta megérkezik, hanem még addig le akarnak számolni Vladivosztokkal. Vladivosztokek ostromlását Togo admirális vezeti.

London, nov. 23. A Reuter-ügynökségnek jelentik mai kelettel Mukdenből: Mindkét hadsereg oly erős állásban van, hogy úgy hiszik, egyik sem hajlandó átmenni az ostromra, ha nincs számbeli túlsúlyban, ami lehetővé tenné a hatásos oldalmozdulatot. A japánoknak valószínűleg több hasznavehető csapatuk van és mozgékonyabbak. Ugy látszik, hogy mind a két sereg egyenlő mértékben kapott megerősítéseket.

Hágu, Kina hivatalosan csatlakozott a választott bíróság létesítésére vonatkozó egyezséghez.

London, nov. 23. A Daily Express jelentéi Vejhajvejből tegnapi: Egy élelmiszerekkel jól felszerelt mentőcsónak, mely 10-én heves viharban ndult ki Port-Arthurból, Vejhajvejből 10 kilométernyire partraszállított egy orosz tisztet, a kinél Stössel tábornok táviratainak másolatai voltak. A mentőcsónakot, valamint egész legénységét Vejhajvejben tartották.

Sztrájkok.

Bécs, nov. 23. A szénmunkások tegnap tartott gyűlésén, amelyen mintegy 1800-an vettek részt, elhatározták, hogy ma reggel sztrájkba állanak.

Toulon, nov. 23. A dokkmunkások szövetsége, vonatkozással arra a felszólításra,

hogy egyöntetűen járjon el a lorienti és bresti munkásokkal, felvetette az általános sztrájk kérdését. de határozatot nem hozott.

Brest, nov. 23. Kétezer fegyvergyári munkás, kik azonosítják magukat a lorienti társaikkal, elhatározták az általános sztrájkot.

Lorient, nov. 23. Kétezer munkás elhatározta az általános sztrájkot, szolidaritásnak jelente ki magát a már sztrájkoló 16-pormalmi munkásokkal.

A barcelonai bombamerénylet.

Barcelona, nov. 23. Ugy látszik, hogy a bombamerénylet elkövetésével gyanúsított két külföldinek egy Cirylo Regulo nevű olasz a bűntársuk, aki a robbanásakor maga is megsebesült.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, nov. 23.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett 15,000 métermázsra került forgalomba, közben 10 fillérrel olcsóbb árakon. Egyébb gabonaneműek közül rozs, izab és tengeri 5 fillérrel olcsóbb. — ldő hideg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtzéki elnök kijelölés.

Bernáth Elemér kir. táblai elnök az 1905. év tartamára a debreceni kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróóság elnökéül dr. Szücs Miklós törvényszéki elnököt, helyettesének pedig ugyanarra az időtartamra dr. Oláh Miklós törvényszéki bírót jelölte ki.

§ Hivatalos vizsgálat. Szücs Miklós törvényszéki elnök tegnap megkezdte a kir. járásbíróóság hivatalainak vizsgálatát, melyet ma már be is fog fejezni.

§ Meglopta az anyját.

Özv. Székely Ferenc hentes üzetéből Sándor nevű fia rendszeresen lopott oldalszalonnákat és a lopott szalonnákat potem áron adta el Tóth Károly, ifj. Tóth Károly Tóth Lajos és Kovács István nevű debreceni lakosoknak, kiket orgazdaság miatt vont tegnap felelőségre a kir. törvényszék. Székely Sándor ellen anyja panaszt nem tett. A kározt Révi Nándor dr., a vádlottakat pedig Fejér Ferenc dr. és Goldmann ügyvédjelölt képviselte. A perbeszéd megkérdezése után a kir. törvényszék a következőképen ítelt: Tóth Lajos 28 napi fogház és 60 korona pénzbüntetés, ifj. Tóth Károlyra 21 nap és 20 korona, id. Tóth Károlyra 14 nap és 40 korona, Kovács Istvánra 8 nap és 20 korona büntetést szabott a törvényszék orgazdaság miatt.

§ Elvetemült asszony. Romlott lelkű, bűnös asszony felett ítékezett tegnap Kerekes bíró elnökletével a debreceni kir. törvényszék. Kádár Borbálát több csalás és

hasonló büncselekmény miatt hozták Debrecenbe az egri kir. törvényszék börtönéből, hol több büntetést kapott két és fél évi büntetését tölti. Kádár Borbálát 3 rendbeli csalás és egy rendbeli orgazdaság büntetéséért ismét két és fél évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Regénycsarnok.

Anna jácintjai.

Irta: G. Büttner Julia.

I.

Két nappal karácsony előtt Budapest egyik előkelő virágkereskedéséből sietve jött ki egy gondolkodó, okos tekintetű, szép fiatal uri leány. Kis csomagot hozott onnan, melyet gondosan betakart. Nyilván féltette a fagytól a benne lévő jácint-hagymákat. — Csak három darab volt, pedig hatot szeretett volna venni ajándékkul saját magának. De a költség nem futotta ki. Mert előbb, mikor kész munkáját — egy himzett nagy plüss asztalszőnyeget, melyen három hétig dolgozott — átvette a megrendelő kereskedő, az ígért munkabérből mindenféle kifogásokkal levont neki három forintot.

Pedig a fiatal leány már előre kiszámította, mire mennyit fog fordítani abból a pénzből.

Most hát többféle kiadásnál kellett tekintetbe venni a hiányzó három forintot. Így a jácint-hagymáknál is.

Ez a szép uri leány az elszegényedett, elpusztult Oltvai-család egyetlen gyermeke volt, ki a nagy szerencsétlenség után, mely először vagyonuktól, aztán szüleitől fosztotta meg őt, egészen egyedül s szegényen, árván maradt. Látta, hogy senki sincs, senkiben sem bizhat, senki sem törődik vele, egészen magára hagyva áll a világban. Gyöngébb jellemű leány kétségbeesve összerokadt volna, de Oltvai Anna bátor kis szíve nem csüggedt el. Összeszedte az elpusztult nagy vagyon megmaradt csekély morzsáit s feljött a fővárosba, munkával keresni meg a mindennapi kenyeret. A Lipót utcában egy régi ház kis udvarszobájában lakott az öreg házmester-párnál, a kik egykor a jobb időkben az ő cselédek voltak s most gyámkodó szeretettel szolgálták ki.

(Folyt. köv.)

Városi színház.

Bérlet 46-ik szám (B)

Debrecen, szerda, 1904. évi november hó 24-én:

Vén leányok.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: J. M. Barrie. Fordította: Mihályi József.

M. Á. Vasutak

menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07	
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31	
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd —	d. e.	11	12	
Csak P.-Ladányig — — —	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet —	reggel	5	08	
Szatmár—M.-Sziget felé — —	d. u.	3	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	51	
Csak Szatmárig teher v. sz. sz. —	este	7	56	
Szatmár—M.-Sziget felé — —	éjjel	2	50	
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	27	
Csak Szatmárig — — —	reggel	5	10	
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	13	
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f. —	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyházig — — —	d. u.	12	19	
m. á. vasutól — — —	reggel	5	35	
vásártérről — — —	reggel	5	44	
m. á. vasutól — — —	reggel	8	09	
vásártérről — — —	reggel	8	16	
H.-Böszörmény — — —	m. á. vasutól	d. e.	11	07
B.-Sz.-Mihály — — —	vásártérről	d. e.	11	16
felé — — —	m. á. vasutól	d. u.	4	25
vásártérről — — —	d. u.	4	28	
m. á. vasutól — — —	d. u.	12	11	
vásártérről — — —	d. u.	12	21	
m. á. vasutól — — —	este	6	46	
vásártérről — — —	este	6	53	
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4	36	
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56	
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól —	d. u.	4	06	
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről —	d. u.	4	23	
Derecske—N.-Léta felé — — —	reggel	9	35	
Derecske—N.-Léta felé — — —	d. u.	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v. —	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v. —	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v. —	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v. —	este	9	35

Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v. —	reggel	7	25	
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v. —	reggel	9	—	
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v. —	d. u.	2	—	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	7	05	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	(P.-Ladányig gy. v. át-zállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat) —	d. u.	3	29	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v. —	este	6	41	
Budapest—N.-várad felől — —	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől — —	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	45	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5	10	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	11	37	
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat) —	d. u.	3	55	
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	31	
Szatmár felől — — —	este	6	40	
Csak Szatmárról — — —	reggel	8	30	
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	11	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs —	este	7	50	
Csak Nyiregyháztól — — —	d. u.	3	43	
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	7	32	
vásártérre — — —	reggel	7	40	
mávasuthoz — — —	d. e.	11	22	
vásártérre — — —	este	11	05	
B.-Sz.-Mihály — — —	mávasuthoz	este	6	12
H.-Böszörmény — — —	vásártérre	este	6	51
felől — — —	mávasuthoz	este	9	57
vásártérre — — —	d. u.	8	46	
mávasuthoz — — —	d. u.	1	52	
vásártérre — — —	d. u.	3	58	
mávasuthoz — — —	d. u.	3	34	
F.-Abony felől vásártérre — — —	d. u.	5	35	
F.-Abony felől mávasuthoz — — —	d. u.	5	45	
O.-Köcs—Polgár felől vas. térre —	reggel	7	44	
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz —	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől — — —	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől — — —	d. u.	3	13	

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnek részére, mely kiválóan fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccés, sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapest V. Lipót-köut 24. (Briefadresse Wien III) Wasche kaufen Sie nur Brunnenseife Mindenütt kapható

Üzletáthelyezés.

Tisztelt vevőink és a közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zeneműkereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítva a

Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor ház)

egyenesen a célra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át. Ezen üzlet-helyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.
előbb **László Albert és Társa**
DEBRECENBEN,
Kossuth-utca 11.

Főpiac utcai üzlethelyiségünk kiadó!

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideg állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a **hattyu szabad gyógyszerárban.**

FELHIVÁS.

Alkalmi Sorsjegy-Társaságba való belépésre

II-ik. Csoport 500 darab.

Erzsébet-Sanatoriumi SORSJEGYET

tartalmaz 50 tag részére.

Minden tag 28 havi **4 koronás** részletet fizet. Minden tag 28 hónapon keresztül 500 drb. sorsjegyre játszik, a sorsjegytársaság feloszlásánál

minden tag **10 drb. eredeti sorsjegyet kap.**

Jelentkezések csak november 29-ig fogadtnak el.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

FŐNYEREMÉNY: 100,000, 40,000, 30,000, stb.

FŐNYEREMÉNY: 100,000, 40,000, 30,000, stb.

Fentartva

Halász Nándor

ékszerész

Karácsonyi

hirdetéseinek.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitja a második évtársulatát.

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet ugy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának **tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 törzsbetűre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona törzsbetűt tőkének felel meg.**

Egytörzsbetűre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr) fizelendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint már eddig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetűeik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olesó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig előlegképen befizetésük, részre erejéig, megfelelő **kezesek jóállása mellett,** továbbá arany-ézüst nemű és értékpapir zálogra. végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetűekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös ujitásokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek me y körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetékseinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-u. 26, sz. földzsda épületében) bármely nap délelőtt úgy mint délután eszközölhetők.

Debrecen, 1904, november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő, elnök.

Nagy raktár.

Szőnyeg,
 Fügöny,
 Butorszövet,
 Linoleum,
 Bőrvászon,
 Ágy és Asztalterítő,
 Flannel takaró,
 Pokróc,
 Paplan és Matracokból
DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

Félix gyógyfürdő Nagyvárad mellett.

Téli és nyári gyógyhely,

Európa leggazdagabb természetes kénes hévíz forrása 49°C. 17 millió liter napi mennyiség **Reuma csusz és köszvény ellen,** ivó és fürdő gyógy mód.

Téli idény ez évben bevezetve

165 kényelmes lakó szoba, ez évben újonnan berendezve, 70 holdas park és erdő. Évi forgalma hét ezer állandó fürdő vendégnél több. — Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedés, állandó fürdő orvos. — vasút állomás posta, távirtda, telefon a fürdő telepen.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Penzio: okt. 1. május 1.

Fürdés és teljes ellátás hetenként 18 frt. feljebb.

A Dr. Borsos-féle

Hajszesz Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növeését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 korona
1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszer-tárában
DEB RECEN, Főtér 31. sz.

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdacskai

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacskok)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fil., egy tekercs mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentre küldetik.

Utánasoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

Óvás! Neustein Fülöp hashajtó labdacskot. Válassza, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

A kereskedelmi törvénytől védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszer-tára. Bécs, 1 Plankeng. 6, Kapható: Debrecen: Balzs. Ó. Füleky P. Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Magyar Fém- és lámpaárugyár

Részvénytársaság

BUDAPEST-KÖBÁNYA.

Ezredéves orsz. kiállítás díszoklevél.

Légszesz- és villamos Csillárok

a legegyszerűbb kivitelől a legpazarabbig.

Debrecen: Simonffy-utca.

Petroleum-lámpák!

Stilszerű újdonságok!
Fém és díszműtárgyak.

Vatódi Király-olaj!

a legjobb biztonsági petroleum

Koch Testvérek Debrecen, Piac-u. 51. Csanakház.

FÉRFI-
FIU-
LEANY- és
GYERMEK RUHAK

Olcso szigoruan szabott árak mellett

nagy választékban kaphatók.

Koch Testvérek cégnél Debrecen, Piac-u. 51. Csanakház.

KOCH
TESTVÉREK
Debrecen
Piac-utca 51. Csanakház

Férfi télikabát	24—200 K-ig	Gyermek costum blous v. kabát alakban	8—28 K-ig
„ öltöny	20—60 „	Gyermek télikabát	14—30 „
„ átmeneti kabát	20—40 „	Fiu öltöny	12—32 „
„ külön nadrág	2—18 „	Fiu télikabát	14—40 „

Kirakatainkban naponként újdonságok szemlélhetők.